

Helsinki 12.2.2009

Työ- ja elinkeinoministeriö

Asia Työasiakirja (6044/09 PI 9) patenttiviranomaisten välisen yhteistyön kehittämistä (yhteisöpatentti); Nnro 379/031/2009

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt professori Niklas Bruunin (IPR University Center) lausuntoa otsikkoasiassa. Lausunto on valmisteltu IPR University Centerissä. Instituutti esittää lausuntonaan seuraavan.

Kansallisten patenttivirastojen asema patenttijärjestelmien ylikansallisten järjestelmien kehittämisen yhteydessä on ollut huolenaiheena vuosikymmeniä. Eurooppalaisten patenttiviranomaisten yhteistyötä tulisi kehittää riippumatta siitä toteutuuko yhteisöpatentti tai millä aikataululla yhteisöpatentti toteutuu.

Työasiakirjassa yhteistyölle asetetuissa yleisissä ehdoissa ja tavoitteissa on kirjattu ne periaatteet, jotka on laajasti tuotu esiin keskusteltaessa sekä yhteisöpatentista että Euroopan patenttiviraston (EPO) toiminnasta yleisemminkin. Oman kansallisen IPR-strategiamme valmistelussa kansallisen viraston asema nousi korostetusti esille ja korkeatasoista patenttivirastoa pidettiin kansallisen edun mukaisena. Myös kansallista innovaatiostrategiaa laadittaessa kansallisen viraston aseman säilymiseen kiinnitettiin huomiota. Tätäkin taustaa vasten työkirjassa esitetyt yleiset ehdot ja tavoitteet ovat kannatettavia.

Yhtenäisen patenttikäytännön luomisessa EPOlla on merkittävä rooli. Toisaalta patentinhakuprosessien tulee olla nopeita, tehokkaita ja tuottaa laadukkaita patenteja. Toiminnan täydellinen keskittäminen EPOon johtaa prosessin hidastumiseen ja sitä kautta korostuu patenttijärjestelmään liittyvä epävarmuus. Hakemisvaiheessa oleva patentti aiheuttaa yritystoimintaan riskejä, koska patentin suojapiiri pysyy liian kauan epäselvänä.

EPO:n toiminnan kehittäminen siten, että täysimääräisesti hyödynnetään kansallisissa virastoissa olevia resursseja, palvelisi koko patenttijärjestelmää. Patenttijärjestelmän yhtenäisyys edellyttää patenttien laadulle asetettavia yhtenäisiä kriteerejä, joita sekä uutuus- että keksinnöllisyystutkimuksessa noudatetaan.

Työkirjassa esitetyistä sinänsä kannatettavista toimenpiteistä patenttijärjestelmän parantamiseksi nostan esiin patenttitutkijoiden koulutuksen. Kansallisen viraston aseman säilyttäminen on ensiarvoisen tärkeää ja järjestelmän entistä suurempi keskittyminen korostaa asiantuntemuksen säilyttämiseen liittyviä vaikeuksia. Mikäli tutkimustyö siirtyy suurelta osin kansallisilta virastoilta EPOon, osaamisen säilyminen kansallisella tasolla edellyttää tehokasta koulutusta. Kansallisten virastojen hyöty EPOlle on sitä suurempi mitä osaavampia tutkijoita niissä on.

Edellä sanottu korostaa patenttitutkijoiden koulutuksen tärkeyttä. Toimiva koulutus kansallisella tasolla on luonnollisesti avainasemassa. Yhteistyö EPO:n kanssa tutkijoiden koulutuksessa on kuitenkin tulevaisuudessa entistä tärkeämpää. Tästä syystä yhtenäinen patenttikoulutus eurooppalaisella tasolla, toimiva harjoittelijavaihto EPO:n ja kansallisten viranomaisten välillä ja tehokas kielikoulutus ovat ensiarvoisen tärkeitä. Koulutuksesta aiheutuvat kustannukset eivät saisi tulevaisuudessa rasittaa vain jäsenmaita ja kansallisia virastoja, vaan EPO:n tulisi kattaa niistä suurin osa.

Kunnioitavasti

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Niklas Bruun'.

Niklas Bruun
Professori, johtaja, IPR University Center